

Broj: 02-05-5453-7/16
Sarajevo, 25.02.2016. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 – Ispravka), Vlada Kantona Sarajevo na **33. sjednici održanoj 25.02.2016. godine**, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

- 1. Prihvata se Izvještaj o stanju u oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u 2015. godini.**
- 2. Izvještaj iz tačke 1. ovog Zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo na razmatranje i usvajanje.**

PREMIJER

Elmedin Konaković

Dostaviti:

- 1. Predsjedavajuća Skupštine Kantona Sarajevo**
- 2. Skupština Kantona Sarajevo**
- 3. Premijer Kantona Sarajevo**
- 4. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo**
- 5. Evidencija**
- 6. Arhiva**

web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: vlada@vlada.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-068, 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Na osnovu čl. 117. i 119. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo - Drugi novi prečišćeni tekst ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 47/12, 15/13, 47/13 i 47/15), a u vezi člana 23. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana _____ 2016. godine, povodom razmatranja Izvještaja o stanju u oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u 2015. godini, donijela je slijedeći :

Prijedlog

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Izvještaj o stanju u oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u 2015. godini.

Broj:
Sarajevo,

**PREDSJEDATELJICA
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO**

Prof. Ana Babić

B o s n a i H e r c e g o v i n a
Federacija Bosne i Hecegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku,
raseljena lica i izbjeglice

I Z V J E Š T A J
O STANJU U OBLASTI SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I
ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM
U 2015. GODINI

Sarajevo, februar 2016. godine

S a d r Ź a j

Uvod.....	1
I – Socijalna zaštita.....	4
II - Zaštita civilnih Źrtava rata.....	10
III - Zaštita porodice sa djecom.....	14
IV - Zbirni pregled broja korisnika i realizovana sredstva po svim oblicima zaštite u 2015. godini.....	18
V - Ocjena stanja.....	18

U V O D

Cilj Izvještaja je da u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09), (u daljem tekstu: Federalni zakon), Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 38/14 - Prečišćeni tekst), (u daljem tekstu: Kantonalni zakon), te podzakonskim aktima, kroz analizu broja korisnika osnovnih i dopunskih prava i na osnovu toga izdvojenih sredstava, pokaže stanje u ovim oblastima u protekloj godini u poređenju sa 2014. godinom, u cilju analitičkog prikaza socijalnog statusa građana Kantona Sarajevo.

Kroz Izvještaj su u tabelama prezentirani podaci o pravima koja se ostvaruju po osnovu Federalnog i Kantonalnog zakona i podzakonskih akata (korisnici i sredstva), a za koja se sredstva izdvajaju iz budžeta Kantona Sarajevo sa pozicije Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Izvještaj je urađen na osnovu podataka Ministarstva, podataka JU "Kantonalni centar za socijalni rad" u čijoj je nadležnosti provođenje dijela zakona iz oblasti socijalne zaštite, te općinskih službi za rad, socijalna pitanja, zdravstvo, izbjegla i raseljena lica koje provode dio zakona iz oblasti zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Na osnovu mjesečnog evidentiranja broja korisnika po općinama Kantona Sarajevo ukupno u 2015. godini, te izdvojenih sredstava, u Izvještaju su tabelarno dati prosječno mjesečno izračunati podaci, a kroz tekst se ukratko komentariše zabilježeni trend svakog prava pojedinačno, te indexi u odnosu na 2014. godinu.

U protekloj godini je prosječno mjesečno u Kantonu Sarajevo evidentirano 39.843 korisnika nekog od oblika prava za koje se izdvajaju finansijska sredstva (index 2015/2014-0,88), odnosno 8,92% od ukupnog broja stanovnika Kantona Sarajevo (446.853). Prosječno mjesečno izdvojena sredstva za ove namjene u 2015. godini iznosila su 4.858.508,00 KM (index 2015/2014-0,93).

KATEGORIJE KORISNIKA

Kategorije korisnika u smislu primjene Federalnog i Kantonalnog zakona su lica i porodice koje se nalaze u stanju socijalne potrebe i to:

- djeca bez roditeljskog staranja (286)
- lica sa invaliditetom i lica ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju (8.998)
- djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama (1.770)
- odgojno zanemarena djeca (547)
- odgojno zapuštena djeca (480)
- materijalno neosigurana i za rad nesposobna lica (502)
- stara lica bez porodičnog staranja (2.574)
- lica sa društveno negativnim ponašanjem (104)
- lica i porodice u stanju socijalne potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite (9.034)
- lica i porodice koji bi svoju socijalnu sigurnost trebali ostvariti od primanja u skladu sa članom 9. Kantonalnog zakona, a ta primanja nisu dovoljna za podmirenje osnovnih životnih potreba (1.523) i
- lica izložena zlostavljanju i nasilju u porodici (1.845)

Prema podacima JU "Kantonalni centar za socijalni rad" datim u tabeli 1. ukupan broj korisnika po kategorijama evidentiranim u službama socijalne zaštite općina u 2015. godini iznosio je 27.663 (index 2015/2014-0,96).

Iz podataka prezentiranih u navedenoj tabeli evidentno je da je najveći broj korisnika po kategorijama evidentiran u općini Novi Grad 7.595 (27,45%), a najmanji u općini Trnovo 236 (0,85 %) korisnika. Najveći broj korisnika u oblasti socijalne zaštite je kategorija lica i porodica u stanju socijalne potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik zaštite 9.034 (32,66%).

Po kategorijama korisnika, u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, evidentiran je porast broja djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama i odgojno zapuštene djece za 1,18%, odgojno zanemarene djece za 1,11%, lica izloženih zlostavljanju nasilju u porodici za 1,09%, djece bez roditeljskog staranja za 1,05%, lica i porodica koja bi svoju socijalnu sigurnost trebala ostvariti od ličnih prihoda za 1,02% i lica sa invaliditetom i lica ometenih u fizičkom i psihičkom razvoju za 1,01%. U ostalim kategorijama broj korisnika je smanjen.

Tabela broj 1. Pregled korisnika po kategorijama evidentiranih u službama socijalne zaštite općina za 2015. godinu

SLUŽBE SOCIJALNE ZAŠTITE OPĆINE	KATEGORIJE											UKUPNO	%	INDEX 2015/2014
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
STARI GRAD	36	1037	67	52	19	48	236	18	1474	172	93	3.252	11,75	0,99
CENTAR	39	491	81	80	83	71	203	0	1166	145	293	2.652	9,59	0,97
NOVO SARAJEVO	38	1561	409	70	32	74	280	71	1470	214	217	4.436	16,04	1,02
NOVI GRAD	60	2865	606	187	147	137	250	2	2165	311	865	7.595	27,45	0,94
ILIDŽA	29	1.259	118	64	58	76	522	2	1027	145	50	3.350	12,11	0,94
HADŽIĆI	17	596	110	17	9	12	503	1	445	107	149	1.966	7,11	0,93
VOGOŠĆA	9	660	104	34	31	31	226	5	808	69	73	2.050	7,41	1,05
ILJAŠ	58	475	275	43	101	49	298	5	386	331	105	2.126	7,69	0,90
TRNOVO	0	54	0	0	0	4	56	0	93	29	0	236	0,85	0,97
UKUPNO OPĆINE	286	8.998	1.770	547	480	502	2.574	104	9.034	1.523	1.845	2.7663	100,00	
%	1,03	32,53	6,40	1,98	1,73	1,81	9,30	0,38	32,66	5,51	6,67			
INDEX 2015/2014	1,05	1,01	1,18	1,11	1,18	0,99	0,87	0,83	0,87	1,02	1,09			
UKUPNO KANTON												2.7693	100	0,96

LEGENDA:

1. Djeca bez roditeljskog staranja
2. Lica sa invaliditetom i lica ometena u fiz. i psih. razvoju
3. Djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama
4. Odgojno zanemarena djeca
5. Odgojno zapuštena djeca
6. Materijalno neosigurana i za rad nesposobna lica

7. Stara lica bez porodičnog staranja
8. Lica sa društveno negativnim ponašanjem
9. Lica i porodice u stanju soc. potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite
10. Lica i porodice koja bi svoju socijalnu sigurnost trebala ostvariti od primanja u skladu sa članom 9. Kantonalnog zakona, a ta primanja nisu dovoljna za podmirenje osnovnih životnih potreba i
11. Lica izložena zlostavljanju i nasilju u porodici

OSNOV ZA UTVRĐIVANJE NOVČANIH I DRUGIH MATERIJALNIH DAVANJA

Osnov za utvrđivanje novčanih i drugih materijalnih davanja vezano za socijalnu zaštitu i zaštitu porodice sa djecom po Kantonalnom zakonu je prosječna neto plaća ostvarena u Kantonu Sarajevo u prethodnoj godini pomnožena sa odgovarajućim koeficijentom, koja prema Uredbi o visini koeficijenta za obračun prosječne neto plaće ostvarene u Kantonu Sarajevo u 2015. godini donesenoj od strane Vlade Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 19/15) iznosi 600,00 KM. Iznosi novčanih i drugih materijalnih davanja u navedenim oblastima su utvrđeni Naredbom o iznosima po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 25/15).

Osnov za utvrđivanje novčanih davanja i iznosa po osnovu zaštite civilnih žrtava rata je Odluka o utvrđivanju visine osnovice za određivanje mjesečnih novčanih naknada korisnika boračko-invalidske zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2013. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 56/13) i ista iznosi 867,50 KM.

Postupak za ostvarivanje prava u oblasti socijalne zaštite u prvom stepenu provodi JU "Kantonalni centar za socijalni rad" putem službi socijalne zaštite prema mjestu prebivališta podnosioca zahtjeva, dok u drugostepenom upravnom postupku rješava Ministarstvo.

O pravima u oblasti zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u prvom stepenu rješavaju službe za upravu općina Kantona Sarajevo, dok u drugostepenom upravnom postupku i postupku revizije rješava Ministarstvo.

I – OBLAST SOCIJALNE ZAŠTITE

Socijalna zaštita je djelatnost usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica u stanju socijalne potrebe. Socijalnom potrebom, u smislu člana 11. Federalnog zakona, smatra se trajno ili privremeno stanje u kojem se nađe pojedinac ili porodica uzrokovano ratnim događajima, elementarnim nesrećama, općom ekonomskom krizom, psiho fizičkim stanjem pojedinca ili iz drugih razloga koji se ne mogu otkloniti bez pomoći drugog lica.

Korisnici u oblasti socijalne zaštite u skladu sa Federalnim i Kantonalnim zakonom i podzakonskim aktima ostvaruju slijedeća prava:

1. Stalna novčana pomoć
2. Novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe
3. Jednokratna novčana pomoć
4. Izuzetna novčana pomoć
5. Osposobljavanje za život i rad (novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje)
6. Smještaj u drugu porodicu
7. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite
8. Zdravstvena zaštita
9. Subvencioniranje troškova grijanja
10. Subvencioniranje troškova dženaze-sahrane-ukopa
11. Topli obrok u javnim kuhinjama
12. Troškovi ljekarske komisije

1. Stalnu novčanu pomoć sa dodatkom za plaćanje komunalnih usluga u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 505 korisnika (index 2015/2104-0,98) u novčanom iznosu od 120,00 KM, a koji se za svakog narednog člana povećava za 12,00 KM. Domaćinstva koja su ostvarila pravo na stalnu novčanu pomoć ostvaruju pravo na novčani dodatak na ime plaćanja komunalnih troškova u iznosu od 50,00 KM. U odnosu na ukupno broj ostvarenih prava korisnika socijalnih davanja, udio ovog prava je 4,44%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (140), a najmanji u općini Trnovo (6) korisnika.

2. Novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 2.391 korisnika (index 2015/2014-0,79) u novčanom iznosu do 90,00 KM. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava, udio novčane naknade za pomoć i njegu od strane druge osobe je 21,01%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika ovog prava je evidentiran u općini Ilidža (446), a najmanji u općini Trnovo (114) korisnika.

3. Jednokratnu novčanu pomoć u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarila su 102 korisnika (index 2015/2014-0,72) u novčanom iznosu do 120,00 KM. U ukupnom broju ostvarenih prava, udio jednokratne novčane pomoći je 0,90%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (22), a najmanji u općini Ilidža (6) korisnika.

4. Izuzetnu novčanu pomoć u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 16 korisnika (index 2015/2014-1,00) u novčanom iznosu do 240,00 KM. U ukupnom broju ostvarenih prava, udio prava na izuzetnu novčanu pomoć je 0,14%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je općini Novi Grad (8), a najmanji u općinama Centar i Vogošća (1) korisnik.

5. Novčanu nakanadu za vrijeme čekanja na zaposlenje za lica osposobljena za život i rad u 2015. godini prosječno mjesečno ostvario je 487 korisnik (index 2015/2014-1,01) u novčanom iznosu od 120,00 KM. U ukupnom broju ostvarenih prava, udio novčane naknade za vrijeme čekanja na zaposlenje je 4,28. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad (176), a najmanji u općini Trnovo (3).

6. Smještaj u drugu porodicu u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 55 korisnika (index 2015/2014-0,98) u novčanom iznosu u visini 80% cijene smještaja u odgovarajuću ustanovu socijalne zaštite i to: za smještaj djece 476,00 KM, smještaj starih lica koja su pokretna 325,60 KM, smještaj starih lica koja su nepokretna 501,60 KM, smještaj lica sa invaliditetom koja su pokretna 376,00 KM i smještaj lica sa invaliditetom koja su nepokretna 536,00 KM. U ukupnom broju ostvarenih prava, udio smještaja u drugu porodicu je 0,48%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općinama Centar i Novi Grad (10), a najmanji u općini Ilijaš (3) korisnika.

7. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarila su 864 korisnika (index 2015/2014-1,04). Cijena smještaja korisnika i usluga koje pruža ustanova socijalne zaštite utvrđena je zaključkom Vlade Kantona Sarajevo, pojedinačno za svaku ustanovu. U ukupnom broju ostvarenih prava, udio prava na smještaj u ustanovu socijalne zaštite je 7,59%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (235), a najmanji u općini Trnovo (5) korisnika.

8. Zdravstvenu zaštitu u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 1.912 korisnika (index 2015/2014-0,98) u novčanom iznosu od 20,00 KM po korisniku. U ukupnom broju ostvarenih prava, udio zdravstvene zaštite je 16,80%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad (500), a najmanji u općini Trnovo (78) korisnika.

9. Subvencioniranje troškova grijanja u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 635 korisnika (index 2015/2014-0,89) u mjesečnom novčanom iznosu od 70,00 KM u periodu grejne sezone-novembar, decembar, januar, februar i mart. U ukupnom broju ostvarenih prava, udio subvencioniranja troškova grijanja je 5,58%. U ukupnom broju korisnika, prosječno mjesečno 28,04% korisnika je kao energent koristilo je čvrsto gorivo, 14,25% centralno grijanje, 15,55% gas, dok je 42,16% korisnika kao energent koristilo električnu energiju. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Ilijaš (138), a najmanji u općini Trnovo (12) korisnika.

10. Subvencioniranje troškova dženaze/sahrane/ukopa u 2015. godini prosječno mjesečno realizovano je za 4 odrasla lica (index 2015/2104-0,50). Troškovi dženaze/sahrane/ukopa obuhvataju troškove tehničkog dijela i troškove vjerskog obreda, a plaćanje se vrši na osnovu ispostavljenih faktura od strane pogrebnih društava. U ukupnom broju ostvarenih prava, udio ovog prava je 0,04%.

11. Pravo na topli obrok u javnim kuhinjama Kantona Sarajevo u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 4.411 korisnika (index 2015/2104-0,87). U ukupnom broju ostvarenih prava, udio prava na topli obrok je 38,75%. Po kuhinjama, udio korisnika je slijedeći: "Crveni križ" 41,68%, "Merhamet" 23,17%, "Stari Grad" 18,79%, "Kruh Svetog Ante" 11,87% i Caritas 4,49%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad (1.328), a najmanji u općini Hadžići (86) korisnika. Za ovo pravo izdvajaju se budžetska sredstva za finansiranje/sufinansiranje rada javnih kuhinja, kao i troškovi hljeba i namirnica potrebnih za spravljanje toplih obroka.

12. Pravo na refundaciju troškova medicinskog vještačenja po osnovu Ugovora o obavljanju poslova medicinskog vještačenja u postupku za ostvarivanje prava u oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom potpisanog sa Institutom za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 146 korisnika (index 2015/2014-1,07).

Ostali oblici zaštite

Stambeno zbrinjavanje lica u stanju socijalne potrebe na lokaciji "Otes" U skladu sa Odlukom o davanju u podzakup stanova, poslovnih prostora i garaža u objektima O-9 i O-10 na lokaciji "Otes", Ugovorom o zakupu stanova za lica u stanju socijalne potrebe u objektima O-9 i O-10 na lokaciji "Otes" zaključenom u Sarajevu između GPA Društvo za razvoj i stanogradnju d.o.o. Sarajevo i Kantona Sarajevo i Odlukom o oslobađanju plaćanja troškova ili dijela troškova zakupnine stana i troškova održavanja zajedničkih prostorija i uređaja u objektima O-9 i O-10 na lokaciji "Otes", vrši se stambeno zbrinjavanje lica u stanju socijalne potrebe davanjem stanova u podzakup na lokaciji "Otes" O-9 i O-10. Za ove namjene u 2015. godini izdvojeno je prosječno mjesečno 76.877,00 KM.

Sufinansiranje troškova podstanarstva u skladu sa zaključkom Vlade Kantona Sarajevo, broj: 02-05-8403-28/12 od 29.03.2012. godine vrši se sufinansiranje podstanarstva za lica i porodice iz kategorije socijalno ugroženih. Za ove namjene u 2015. godini izdvojeno je prosječno mjesečno 4.253,00 KM za 39 korisnika.

Usluge stručnog socijalnog rada osim navedenih materijalnih prava, licima i porodicama u stanju socijalne potrebe, putem JU "Kantonalni centar za socijalni rad", pružaju se usluge stručnog socijalnog rada. Korisnicima socijalne zaštite u 2015. godini regulisano je ukupno 98.403 oblika, mjera i usluga stručnog socijalnog rada.

Statistički prikaz broja korisnika po općinama Kantona Sarajevo, oblicima zaštite i realizovanim novčanim sredstvima po istim u 2015. godini dati su u tabeli 1.1. i 1.2. Tabele sadrže i indexe 2015/2014 u svrhu praćenja stanja u oblasti socijalne zaštite, odnosno broja korisnika po propisanim pravima.

Iz statističkih podataka prezentovanih u tabeli 1.1. evidentno je da je ukupan broj korisnika prava u oblasti socijalne zaštite u 2015. godini iznosio 11.529, index 2015/2014-0,89). U svim općinama Kantona Sarajevo došlo je do smanjenja broja korisnika materijalnih prava, izuzev u općini Ilijaš (index 2015/2014-1,07%).

Kada su u pitanju ostvarena prava, rast se bilježi među korisnicima prava na smještaj u ustanove socijalne zaštite za 1,04% i prava na izuzetnu novčanu pomoć za 1%.

Iz tabele 1.2. u kojoj je dat pregled realizovanih sredstava za socijalnu zaštitu, vidljivo je da je u 2015. godini visina prosječno mjesečno realizovanih sredstava po pravima iznosila 1.399.964,00 KM (index 2015/2014-0,94). Od prosječno mjesečno realizovanih sredstava po oblicima materijalnih davanja, najveći dio u iznosu od 603.985,00 KM realizovan je za smještaj korisnika u ustanove socijalne zaštite. Zatim slijedi izdvajanje za novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe u iznosu od 217.021,00 KM, topli obrok 117.855,00 KM (namirnice i hljeb), stalnu novčanu pomoć 91.263,00 KM, smještaj socijalnih kategorija 81.130,00 KM, osposobljavanje za život i rad 58.820,00 KM, subvencioniranje troškova grijanja 44.965,00 KM, zdravstvenu zaštitu 37.426,00 KM, smještaj u drugu porodicu 21.680,00 KM, jednokratne novčane pomoći 10.498,00 KM, subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa 6.484,00 KM i izuzetnu novčanu pomoć 3.812,00 KM.

Posmatrano po općinama, najveći iznos realizovanih sredstava prosječno mjesečno realizovan je u općini Novi Grad 275.418,00 KM, a najniže izdvajanje za korisnike u općini Trnovo 18.534,00 KM.

Tabela br. 1.1. Pregled broja korisnika materijalnih pomoći kao oblika socijalne zaštite u 2015. godini (I-XII)

OPĆINE	PROSJEČNI MJESEČNI BROJ KORISNIKA											UKUPNO	%	INDEX 2015/2014	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
STARI GRAD	75	196	19	2	38	6	110	247	71	1	589	1.354	11,90	0,88	
CENTAR	66	147	8	1	60	10	137	196	61	1	495	1.182	10,38	0,83	
NOVO SARAJEVO	65	173	12	2	54	9	130	169	88	1	780	1.483	13,03	0,87	
NOVI GRAD	140	433	22	8	176	10	235	500	130	1	1.328	2.983	26,21	0,88	
ILIDŽA	69	446	6	0	70	8	105	358	61	0	698	1.821	16,00	0,86	
HADŽIĆI	20	363	8	0	22	5	45	103	46	0	86	698	6,13	0,90	
VOGOŠĆA	15	229	9	1	30	4	40	96	28	0	171	623	5,47	0,93	
ILJAŠ	49	290	18	2	34	3	57	165	138	0	264	1.020	8,96	1,07	
TRNOVO	6	114	0	0	3	0	5	78	12	0	0	218	1,92	0,80	
UKUPNO OPĆINE	505	2.391	102	16	487	55	864	1.912	635	4	4.411	11.382	100,00	0,89	
%	4,44	21,01	0,90	0,14	4,28	0,48	7,59	16,80	5,58	0,04	38,75	100,00	98,72		
INDEX 2015/2014	0,98	0,79	0,72	1,00	1,01	0,98	1,04	0,98	0,89	0,50	0,87	0,89			
OSTALO:															
PREGLED LJEKARSKIH KOMISIJA												146	99,32	1,07	
MRTVOROĐENA DJECA												1	0,68	1,00	
UKUPNO OSTALO												147	1,28	100,00	1,08
UKUPNO KANTON												11.529	100,00	0,89	

LEGENDA

1. Stalna novčana pomoć
2. Dodatak za njegu i pomoć od druge osobe i novčana naknada za pomoć i njegu od strane osobe za stara i nemoćna lica
3. Jednokratna novčana pomoć
4. Izuzetna novčana pomoć
5. Novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje,
6. Smještaj u drugu porodicu

7. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite
8. Zdravstvena zaštita
9. Subvencioniranje troškova grijanja
10. Subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa
11. Narodne kuhinje

Tabela broj 1.2. Pregled realizovanih sredstava socijalne zaštite u 2015. godini (I-XII) (KM)

OPĆINA	PROSJEČNO MJESEČNO REALIZOVANA SREDSTVA										UKUPNO	%	INDEX 2015/2014
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
STARI GRAD	12.929	17.655	1.591	380	4.610	2.085	83.845	4.857	5.023	1.476	134.451	12,27	1,00
CENTAR	12.468	13.268	875	180	7.290	4.001	95.105	3.778	4.340	1.152	142.457	13,00	0,95
NOVO SARAJEVO	11.766	15.683	1.426	515	6.440	3.134	92.795	3.250	6.260	709	141.978	12,95	0,93
NOVI GRAD	24.720	39.420	2.413	1.957	21.190	4.086	161.080	9.825	9.109	1.618	275.418	25,13	0,97
ILIDŽA	12.796	40.440	606	40	8.550	3.808	71.660	7.058	4.371	414	149.743	13,66	0,94
HADŽIĆI	3.295	32.940	739	0	2.670	1.875	31.397	2.010	3.203	473	78.602	7,17	0,94
VOGOŠĆA	3.112	20.730	1.015	220	3.590	1.593	28.295	1.882	2.036	282	62.755	5,73	0,97
ILJAŠ	8.977	26.490	1.833	500	4.120	1.098	35.675	3.233	9.730	360	92.016	8,40	0,98
TRNOVO	1.200	10.395		20	360		4.133	1.533	893		18.534	1,69	0,82
UKUPNO OPĆINE	91.263	217.021	10.498	3.812	58.820	21.680	603.985	37.426	44.965	6.484	1.095.954	100,00	0,96
%	8,33	19,80	0,96	0,35	5,37	1,98	55,11	3,41	4,10	0,59	100,00	81,79	
Index 2015/2014	0,98	0,79	0,77	1,03	1,02	0,94	1,04	0,96	0,90	0,85	0,96		
OSTALO													
Narodne kuhinje											117.855	48,30	0,75
Pomoć ustanovama i građanima											19.420	7,96	0,72
Smještaj socijalnih kategorija											81.130	33,25	1,01
Troškovi ljekarske komisije											17.562	7,20	1,27
Sahrana mrtvorodne djece											225	0,09	1,43
PTT troškovi											7.818	3,20	1,24
UKUPNO OSTALO											244.010	18,21	0,86
											100,00		
UKUPNO KANTON											1.339.964	100,00	0,94

LEGENDA:

1. Stalna novčana pomoć
2. Novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe za stara i nemoćna lica
3. Jednokratna novčana pomoć
4. Izuzetna novčana pomoć
5. Novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje

6. Smještaj u drugu porodicu
7. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite
8. Zdravstvena zaštita
9. Subvencioniranje troškova grijanja
10. Subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa

II – OBLAST ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Federalnim i Kantonalnim zakonom utvrđena su prava civilne žrtve i to:

1. Lična invalidnina
2. Mjesečno lično novčano primanje
3. Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica
4. Ortopedski dodatak
5. Porodična invalidnina
6. Zdravstvena zaštita
7. Pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala
8. Osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija)
9. Prioritetno zapošljavanje
10. Prioritetno stambeno zbrinjavanje
11. Psihološka pomoć i pravna pomoć

1. Ličnu invalidninu u 2015. godini, prosječno mjesečno ostvarilo je 1.778 korisnika (index 2015/2014-0,97), u novčanim iznosima utvrđenim prema tjelesnom oštećenju korisnika i to: za 60%-105,50 KM, 70%-187,57 KM, 80%-252,04 KM, 90%-322,39 KM, 100% (II grupa)-427,89KM i 100% (I grupa)-586,15KM. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika CŽR, udio lične invalidnine je 35,15%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (643), a najmanji u općini Trnovo (9) korisnika.

2. Mjesečno lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. Federalnog zakona (posebna kategorija CŽR- lica koja su preživjela seksualno zlostavljane i silovanje) u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 453 korisnika (index 2015/2014-1,02), u novčanom iznosu od 586,15 KM po korisniku. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika CŽR udio ovog prava je 8,96%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (139), a najmanji u općini Stari Grad (9) korisnika.

3. Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 107 korisnika (index 2015/2014-0,92), u novčanom iznosu utvrđenom u zavisnosti od stepena invalidnosti korisnika i to za: 50%-293,08 KM, 70%-410,31 KM i 100%-586,15 KM. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika CŽR, udio dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica je 2,12%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (43), a najmanji u općini Ilijaš (2) korisnika.

4. Ortopedski dodatak u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 649 korisnika (index 2015/2014-0,97) u novčanom iznosu utvrđenom u zavisnosti od stepena invalidnosti i to za: 17 %-99,65 KM, 22%-128,95 KM i 29%-169,98 KM. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika CŽR, udio korisnika prava na ortopedski dodatak je 12,83%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (207), a najmanji u općini Trnovo (3) korisnika.

5. Porodičnu invalidninu u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 1.813 korisnika (index 2015/2014-0,97) u novčanom iznosu zavisno od broja lica koja ostvaruju pravo i broja poginulih članova porodice i to za: jednog poginulog člana-252,04 KM, dva poginula člana-322,39 KM, tri poginula člana 351,69 KM i za četiri poginula člana porodice i više-381,00 KM. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika CŽR, udio porodične invalidnine je 35

,84%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (536), a najmanji u općini Trnovo (10).

6. Zdravstvenu zaštitu ostvaruju civilne žrtve rata korisnici porodične invalidnine i članovi njihovog domaćinstva ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu. Za ovo pravo uplaćuje se iznos od 20,00 KM po korisniku. Ovo pravo u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 258 korisnika (index 2015/2014-0,98). U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika CŽR, udio zdravstvene zaštite je 5,10%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Ilidža (75), a najmanji u općini Ilijaš (8) korisnika.

Pored navedenih prava iz Budžeta Kantona Sarajevo izdvajaju se sredstva za preglede civilnih žrtava rata od strane prvostepenih i drugostepenih ljekarska komisija koje daju mišljenja o visini oštećenja organizma podnosioca zahtjeva u cilju eventualnog priznavanja statusa civilne žrtve rata i pripadajućih prava po tom osnovu. U 2015. godini navedene komisije izvršile su 7 pregleda.

Pravo na pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala civilne žrtve rata ostvaruju u skladu sa propisom o učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite na teritoriji Kantona Sarajevo, dok pravo na osposobljavanje za rad, profesionalnu rehabilitaciju, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju, te prioriteto zapošljavanje pod uslovima i na način utvrđen propisima o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u Kantonu Sarajevo.

Statistički prikaz broja korisnika u oblasti zaštite civilnih žrtava rata po općinama Kantona Sarajevo, propisanim pravima i realizovanim novčanim sredstvima po istim u 2015. godini dati su u tabeli 2.1. i 2.2. Tabele sadrže i indexe 2015/2014 s ciljem praćenja stanja u oblasti zaštite civilnih žrtava rata, odnosno broja korisnika po propisanim pravima i izdvojenim budžetskim sredstvima po istim.

Iz statističkih podataka prezentovanih u tabeli 2.1. evidentno je da je u 2015. godini prosječno mjesečno evidentirano 5.065 korisnika po osnovu zaštite civilnih žrtava rata, odnosno 2% manje u poređenju sa 2014. godinom. Rast broja korisnika evidentiran je u općini Trnovo (index 2015/2014-1,05). U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava CŽR u 2015. godini, evidentiran je rast broja korisnika ličnog novčanog primanja za lica iz člana 54. stav 3. Federalnog zakona (index 2015/2014-1,02).

U tabeli 2.2. dat je pregled realizovanih sredstava po osnovu ostvarenih prava u oblasti zaštite civilnih žrtava rata za 2015. godinu. Također, dat je prikaz prosječno mjesečno realizovanih sredstava u iznosu od 1.252.859,00 KM za ove namjene. U poređenju sa prethodnom godinom realizovana sredstva su manja za 2%. U odnosu na ukupno realizovana sredstva po osnovu CŽR, najveći dio prosječno mjesečno realizovanih sredstava u iznosu od 461.420,00KM izdvojeno je za porodične invalidnine. Zatim slijede izdvajanje za ličnu invalidninu u iznosu od 379.689,00 KM, lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. Federalnog zakona 268.360,00 KM, ortopedski dodatak 82.053,00 KM, dodatak za njegu i pomoć od drugog lica 55.649,00 KM i zdravstvenu zaštitu u iznosu od 5.141,00 KM.

Sredstva za isplatu po osnovu zaštite civilnih žrtava rata obezbjeđuju se u omjeru 70% iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine i 30% iz Budžeta Kantona Sarajevo.

Tabela broj 2.1. Pregled broja korisnika po osnovu zaštite CŽR u 2015. godini (I-XII)

OPĆINA	PROSJEČNI MJESEČNI BROJ KORISNIKA						UKUPNO	%	INDEX 2014/2014
	1	2	3	4	5	6			
STARI GRAD	153	9	7	56	194	11	430	8,50	0,98
CENTAR	255	19	17	125	186	27	629	12,44	0,95
NOVO SARAJEVO	262	78	16	103	307	33	799	15,80	0,97
NOVI GRAD	643	139	43	207	536	73	1.641	32,44	0,97
ILIDŽA	241	91	14	81	293	75	795	15,72	1,00
HADŽIĆI	59	33	4	28	69	17	210	4,15	1,00
VOGOŠĆA	101	56	4	34	131	14	340	6,72	0,99
ILIJAS	55	28	2	12	87	8	192	3,80	0,99
TRNOVO	9	0	0	3	10	0	22	0,43	1,05
UKUPNO OPĆINE	1.778	453	107	649	1.813	258	5.058	100,00	
%	35,15	8,96	2,12	12,83	35,84	5,10	100,00	99,86%	
INDEX 2015/2014	0,97	1,02	0,92	0,97	0,97	0,98	0,98		
OSTALO:									
								0,00	
BROJ PREGLEDA KOMISIJE ZA OCJENU OŠTEĆENJA ORGANIZMA							7	100,00	1,00
UKUPNO OSTALO							7	0,14	1,00
UKUPNO KANTON							5.065	100,00	0,98

LEGENDA :

1. Lična invalidnina
2. Mjesečno lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. Zakona
3. Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica
4. Ortopedski dodatak
5. Porodična invalidnina
6. Zdravstvena zaštita

Tabela broj 2.2. Pregled realizovanih sredstava po osnovu CZR u 2015. godini (I-XII) (KM)

OPĆINA	PROSJEČNO MJESEČNO REALIZOVANA SREDSTVA							UKUPNO	%	INDEX 2015/2014
	1	2	3	4	5	6	7			
STARI GRAD	35.226	5.275	4.005	7.082	48.561	220	0	100.369	8,01	0,98
CENTAR	59.998	11.430	9.163	15.605	46.465	543	1	143.205	11,44	0,97
NOVO SARAJEVO	55.940	46.257	7.830	13.151	76.066	657	0	199.901	15,96	0,97
NOVI GRAD	135.901	81.524	21.824	26.662	138.944	1.455	0	406.310	32,44	0,97
ILIDŽA	47.617	53.682	7.503	9.848	75.714	1.505	0	195.869	15,64	1,00
HADŽIĆI	13.638	19.587	1.807	3.704	17.742	335	0	56.813	4,54	0,97
VOGOŠĆA	19.883	33.997	2.345	4.190	33.028	273	0	93.716	7,48	1,01
ILIJAS	9.739	16.608	1.172	1.412	22.344	153	0	51.428	4,11	1,01
TRNOVO	1.747	0	0	399	2.556	0	0	4.702	0,38	1,03
UKUPNO OPĆINE	379.689	268.360	55.649	82.053	461.420	5.141	1	1.252.313	100,00	0,98
%	30,32	21,43	4,44	6,55	36,85	0,41	0,00	100,00	99,96	
INDEX 2015/2014	0,97	1,02	0,93	0,97	0,97	0,99	0,00	0,98		
OSTALO:										
POMOĆ U TROŠ. LIJEČ. I NAB. ORT. POMAGALA								0	0,00	
TROŠKOVI KOMISIJE ZA OCJENU OŠTEĆENJA ORGANIZMA								546	100,00	1,01
UKUPNO OSTALO								546	0,04 100,00	1,01
UKUPNO KANTON								1.252.859	100,00	0,98

LEGENDA:

1. Lična invalidnina
2. Mjesečno lično novčano primanje za lica iz član 54. stav 3. Zakona
3. Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica
4. Ortopedski dodatak
5. Porodična invalidnina
6. Zdravstvena zaštita
7. Bankarske usluge

III – OBLAST ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM

U oblasti zaštite porodice sa djecom u skladu sa zakonskom regulativom, porodice i djeca u Kantonu Sarajevo mogu ostvariti slijedeća prava:

1. Dodatak na djecu
2. Uvećani dodatak na djecu
3. Zdravstvenu zaštitu djeteta
4. Naknadu umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta
5. Novčanu pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene-majke koja nije u radnom odnosu
6. Jednokratnu novčanu pomoć za opremu novorođenog djeteta
7. Pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci ili dodatna ishrana za majku-dojilju
8. Smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja

1. Dodatak na djecu u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 13.430 djece (index 2015/2014-0,97) u novčanom iznosu od 33,00 KM po djetetu. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika zaštite porodice sa djecom, udio dodatka na djecu je 57,77%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad (3.524), a najmanji u općini Trnovo (65) korisnika.

2. Uvećani dječiji dodatak, u 2015. godini ostvarilo je 4.381 dijete (index 2015/2014-0,57) u novčanom iznosu od iznosu od 49,50 KM po djetetu. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika zaštite porodice sa djecom, udio uvećanog dječijeg dodatka je 18,84%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad (1.142), a najmanji u općini Trnovo (16) korisnika.

3. Zdravstvenu zaštitu u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 1.105 djece (index 2015/2014-0,98) u iznosu od 20,00 KM po djetetu u odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika zaštite porodice sa djecom, udio prava na zdravstvenu zaštitu je 4,75%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika ovog prava evidentiran je u općini Ilidža (285), a najmanji u općini Trnovo (2) korisnika.

4. Naknadu umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 1.817 porodilja (index 2015/2014-0,94) u novčanom iznosu od 360,00 KM. Na ovaj iznos zaposlenoj porodilji uplaćivani su doprinosi za PIO, zdravstvo i osiguranje od nezaposlenosti i izmirivane poreske obaveze u skladu sa zakonom (60% od iznosa naknade). U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika zaštite porodice sa djecom, udio ovog prava je 7,82%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnica ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad (534), a najmanji u općini Trnovo (3) korisnice.

5. Novčana pomoć za vrijeme trudnoće ženi-majci koja nije u radnom odnosu ili se nalazi na redovnom školovanju u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarile su 1.863 nezaposlene porodilje (index 2015/2014-1,01) u novčanom iznosu od 180,00 KM u periodu od jedne godine neprekidno. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika zaštite porodice sa djecom, udio ovog prava je 8,01% . Prosječno mjesečno najveći broj korisnica evidentiran je u općini Novi Grad (516), a najmanji u općini Trnovo (7) korisnica.

6. Jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta u 2015. godini prosječno mjesečno ostvarilo je 65 porodilja (index 2015/2014-0,90) u novčanom iznosu od 210,00 KM jednokratno. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika zaštite porodice sa djecom, udio jednokratne novčane pomoći je 0,28%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnica ovog prava evidentiran je u općini Novi Grad (15), a najmanji u općini Stari Grad (5) korisnica.

7. Pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci i dodatnu ishrana za majku-dojilju u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 348 porodilja (index 2015/2014-0,80) u novčanom iznosu od 48,00 KM u periodu od šest mjeseci. U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika zaštite porodice sa djecom, udio ovog prava 1,50%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (90), a najmanji u općini Trnovo (2) porodilje.

8. Subvencioniranje smještaja djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja u 2015. godini ostvarilo je prosječno mjesečno 240 korisnika (index 2015/2014-0,90) u novčanom iznosu zavisno od visine odobrenih sredstava za subvencioniranje troškova smještaja u predškolskoj ustanovi i to: 113 korisnika subvencioniranje u iznosu od 140,00 KM (100%), 36 korisnika subvencioniranje u iznosu od 70,00 KM (50%) i 95 korisnika subvencioniranje u iznosu od 42,00 KM (30%). U odnosu na ukupan broj ostvarenih prava korisnika zaštite porodice sa djecom, udio ovog prava je 1,03%. Prosječno mjesečno najveći broj korisnika evidentiran je u općini Novi Grad (74), a najmanji u općini Ilijaš (7) korisnica.

Statistički prikaz broja korisnika u oblasti zaštite porodice sa djecom po općinama Kantona Sarajevo, ostvarenim pravima i realizovanim novčanim sredstvima po istim u 2015 godini dati su u tabelama 3.1. i 3.2. koje sadrže i indexe 2015/2014 godine, s ciljem praćenja stanja u oblasti zaštite porodice sa djecom, odnosno broja korisnika po propisanim pravima i izdvojenim budžetskim sredstvima po istim.

Iz statističkih podataka prezentovanih u tabeli 3.1. evidentno je da je prosječno mjesečno broj korisnika po osnovu zaštite porodice sa djecom u 2015. godini iznosio 23.249 (index 2015/2014-0,86).

U tabeli 3.2 dat je pregled prosječno mjesečno realizovanih sredstava po osnovu ostvarenih prava u oblasti zaštite porodice sa djecom. Iz istih je vidljivo da je za zaštitu porodice sa djecom u 2015. godini prosječno mjesečno iz Budžeta izdvojeno 2.265.685,00 KM (index 2015/2014-0,91) U odnosu na ukupno realizovana sredstva po osnovu zaštite porodice sa djecom, najveći dio prosječno realizovanih sredstava izdvojen je za novčane naknade umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu 1.090.435,00 KM. Zatim slijedi izdvajanje u iznosu od 696.358,00 KM za dodatak na djecu, 362.318,00 KM za novčanu pomoć ženi majci koja nije u radnom odnosu za zdravstvenu zaštitu djece 22.449,00KM i 14.003,00 KM za jednokratnu pomoć za opremu novorođenog djeteta.

Tabela broj 3.1. Pregled broja korisnika po osnovu zaštite porodice sa djecom u 2015. godini (I-XII)

OPĆINA	PROSJEČNI MJESEČNI BROJ KORISNIKA								UKUPNO	%	INDEX 2015/2014
	1	2	3	4	5	6	7	8			
STARI GRAD	800	329	106	159	157	5	26	32	1.614	6,94	0,83
CENTAR	1.039	440	209	260	185	6	26	24	2.189	9,42	0,86
NOVO SARAJEVO	1.087	637	62	323	205	7	36	47	2.404	10,34	0,82
NOVI GRAD	3.524	1.142	283	534	516	15	90	74	6.178	26,57	0,87
ILIDŽA	2.667	761	285	283	326	14	74	19	4.429	19,05	0,87
HADŽIĆI	1.457	293	77	76	152	6	34	24	2.119	9,11	0,88
VOGOŠĆA	1.224	402	35	116	149	6	30	13	1.975	8,49	0,84
ILIJAS	1.567	361	46	63	166	6	30	7	2.246	9,66	0,86
TRNOVO	65	16	2	3	7	0	2	0	95	0,41	0,77
UKUPNO OPĆINE	13.430	4.381	1.105	1.817	1.863	65	348	240	23.249	100,00	0,86
%	57,77	18,84	4,75	7,82	8,01	0,28	1,50	1,03	100,00		
INDEX 2015/2014	0,97	0,57	0,98	0,94	1,01	0,90	0,80	0,90	0,86		
UKUPNO KANTON									23.249	100,00	0,86

LEGENDA :

1. Dodatak na djecu
2. Uvećani dodatak na djecu
3. Zdravstvena zaštita djece
4. Naknada umjesto plaće ženi - majci u radnom odnosu
5. Novčana pomoć ženi majci koja nije u radnom odnosu
6. Jednokratna novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta
7. Pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci ili dodatna ishrana za majku-dojilju
8. Subvencija obdaništa

Tabela broj 3.2. Pregled realizovanih sredstava po osnovu zaštite porodice sa djecom u 2015. godini (I-XII) (KM)

OPĆINA	PROSJEČNO MJESEČNO REALIZOVANA SREDSTVA							UKUPNO	%	INDEX 2015/2014	
	1	2	3	4	5	6	7				
STARI GRAD	29.635	18.349	2.492	98.335	29.914	1.050	1.460	181.235	8,22	0,95	
CENTAR	35.547	22.187	4.172	160.813	36.897	1.260	2.016	262.892	11,93	0,86	
NOVO SARAJEVO	38.261	32.780	1.238	189.527	41.370	1.540	2.402	307.118	13,93	0,85	
NOVI GRAD	129.326	59.718	5.660	328.183	102.141	3.238	5.011	633.277	28,73	0,92	
ILIDŽA	90.203	38.276	5.707	163.046	64.050	3.063	3.529	367.874	16,69	0,91	
HADŽIĆI	52.338	15.282	1.525	44.699	29.120	1.348	1.321	145.633	6,61	0,91	
VOGOŠĆA	40.384	19.884	708	67.538	26.886	1.173	1.346	157.919	7,17	0,89	
ILIJAS	52.751	18.554	910	36.776	30.540	1.278	1.260	142.069	6,45	0,96	
TRNOVO	2.153	730	37	1.518	1.400	53	71	5.962	0,27	0,87	
UKUPNO OPĆINE	470.598	225.760	22.449	1.090.435	362.318	14.003	18.416	2.203.979	100,00	0,90	
%	21,35	10,24	1,02	49,48	16,44	0,64	0,84	100,00	97,28		
INDEX 2015/2014	0,97	0,58	0,99	0,88	1,38	0,94	0,92	0,90			
OSTALO:											
SUBVENCIJA OBDANIŠTA								23.167	37,54	0,89	
POM. U PREHRANI DJET. ILI DOD. HRANA ZA MAJKE								17.479	28,33	0,87	
OBILJEŽAVANJE DJEČIJE NEDJELJE								21.060	34,13	6,87	
UKUPNO OSTALO								61.706	2,72	100,00	1,25
UKUPNO KANTON2.								2.265.685	100,00	0,91	

LEGENDA :

1. Dodatak na djecu
2. Uvećani dodatak na djecu
3. Zdravstvena zaštita djece
4. Naknada umjesto plaće ženi - majci u radnom odnosu
5. Novčana pomoć ženi - majci koja nije u radnom odnosu
6. Jednokratna novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta
7. PTT i ostali troškovi

IV – ZBIRNI PREGLED BROJA KORISNIKA I REALIZOVANA SREDSTVA ZA PRIMJENU FEDERALNOG I KANTONALNOG ZAKONA U 2015. GODINI

U tabeli 4.1 dat je pregled prosječno mjesečnog broja korisnika po svim vidovima zaštite. Evidentno je, da je od prosječnog mjesečnog broja korisnika (39.843), udio korisnika socijalne zaštite 28,94% (11.529), korisnika zaštite civilnih žrtava rata 12,71% (5.065) i korisnika zaštite porodice sa djecom 58,35% (23.249).

Broj korisnika u odnosu na 2014. godinu smanjen je u svim oblastima (index 2015/2104-0,88) i to: u oblasti socijalne zaštite za 11%, zaštite porodice sa djecom za 14% i u oblasti zaštite civilnih žrtava rata za 2%. Također, u svim općinama Kantona Sarajevo evidentirano je smanjenje broja korisnika. Najveće smanjenje evidentirano je u općini Novo Sarajevo (index 2015/2014 -0,72), a najmanje u općini Ilijaš (index 2015/2014-0,85).

Ako se posmatra udio ukupnog broja korisnika prema broju stanovnika općina, vidi se da su iznad prosjeka Kantona (8,92%) općine: Ilijaš 17,21%, Trnovo 13,25%, Hadžići 13,09%, Ilidža 11,08% i Vogošća 10,94%, a ispod prosjeka Kantona općine: Novi Grad 8,53%, Stari Grad 8,17%, Novo Sarajevo 6,34% i Centar 5,84%.

U tabeli 4.2. dat je pregled prosječno mjesečno realizovanih sredstava za primjenu Zakona i podzakonskih akata iz navedenih oblasti. Evidentno je da su prosječno mjesečno za ove namjene izdvajana finansijska sredstava u iznosu od 4.858.508,00 KM (index 2015/2014-0,93). Iz navedene tabele je vidljivo je da je udio sredstava za socijalnu zaštitu 27,58% (1.339.964,00 KM) index 2015/2014-0,94, za zaštitu civilnih žrtava rata 25,79% (1.252.859,00 KM) index 2015/2014-0,98 i zaštitu porodice sa djecom 46,63% (2.265.685,00 KM) index 2015/2014-0,91.

V – OCJENA STANJA

Analizirajući podatke prezentirane u Izvještaju vezane za vrstu prava propisanih zakonskim i podzakonskim aktima u oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom i realizovanim budžetskim sredstvima za te namjene, može se zaključiti da su lica i porodice u Kantonu Sarajevu koje pripadaju kategoriji korisnika u navedenim oblastima, obuhvaćeni širokom lepezom zaštite za koju se izdvajaju značajna budžetska sredstva, u odnosu na druge kantone sa područja Federacije BiH.

I pored velikog broja prava i izdvojenih budžetskih sredstava na godišnjem nivou (58.302.096,00 KM) položaj korisnika zaštite u Kantonu Sarajevo svakodnevno se usložnjava, jer visina naknada koju ostvaruju nije dovoljna da zadovolji njihove potrebe. Utvrđene visine naknada nisu se mijenjale od 2008. godine zbog činjenice da se u skladu sa Kantonalnim zakonom koeficijent za obračun prosječne neto plaće utvrđuje svake godine i istim se prosječna plaća drži na nivou od 600,00 KM. Izuzetak je samo naknada za subvencioniranje troškova grijanja, koja je sa 50,00 KM povećana na 70,00 KM i novčana pomoć za vrijeme trudnoće ženi-majci koja nije u radnom odnosu, a koja je sa 120,00 KM povećana na 180,00 KM.

S druge strane, evidentira se stalan pad korisnika socijalne i zaštite porodice sa djecom zbog niskih cenusa propisanih zakonskim i podzakonskim aktima, koji se kreću u rasponu od 70,00 KM do 120,00 KM koji se također nisu mijenjali od 2002. godine, kada je donesen Kantonalni zakon.

Pad broja korisnika je posebno izražen među korisnicima socijalne zaštite u kategoriji lica i porodica koje ostvaruju prihode, a ti prihodi nisu dovoljni za podmirenje životnih potreba, ali im isti onemogućavaju pristup socijalnoj zaštiti. Među ovom kategorijom posebno su ugroženi penzioneri sa najnižim penzijama koji zbog visine najniže penzije u odnosu na utvrđeni cenzus (visina penzije do 326,17 KM, ukupno 41.882 penzionera), nemaju pristupa socijalnim davanjima. Također, evidentira se rast broja porodica čiji prihodi ne prelaze iznos od 120,00 KM po članu domaćinstva, što ukazuje na povećanje siromaštva, jer ovako mali iznosi ne mogu zadovoljiti osnovne potrebe domaćinstva i isto se reflektira na broj korisnika u dječijoj zaštiti.

Upoređujući ukupan broj korisnika u sve tri oblasti (39.843) u odnosu na broj stanovnika Kantona Sarajevo (446.853), evidentno je da 8,92% ili 39.843 ostvaruje jedno ili više prava prezentovanih u Izvještaju. Obzirom na broj nezaposlenih, te broj stanovništva koje nije u kategoriji korisnika prikazanih u Izvještaju, a nalaze se u stanju različitih potreba, ovaj broj ukazuje da prava u oblasti socijalne i dječije zaštite ostvaruju lica i porodice u stanju izuzetne socijalne potrebe. Kada se poredi broj korisnika u odnosu na broj stanovnika po općinama, podaci ukazuju da rubne općine imaju najveći broj korisnika u odnosu na ukupan broj stanovnika i to u općini Ilijaš 17,21%, Trnovo 13,25% i Hadžići 13,09%, dok je najmanji broj korisnika u općini Centar 5,84 % u kojoj je i najveći broj zaposlenih.

Kada su u pitanju kategorije korisnika, potrebno je ukazati na rast broja korisnika u kategoriji djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, odgojno zanemarene i odgojno zapuštene djece, te lica izloženih nasilju, a što za posljedicu ima negativan uticaj na stanje u ovim oblastima i zahtjeva konkretne aktivnosti kako bi se zaustavio trend rasta ovih korisnika kroz urgentnu potrebu jačanja savjetodavnih usluga zasnovanih na multidisciplinarnosti i rad sa porodicom na terenu. Zabrinjava i broj korisnika narodnih kuhinja (4.411), lica smještenih u ustanove socijalne zaštite (864) u odnosu na smještaj u drugu porodicu (55), kao i broj korisnika novčane naknade po osnovu osposobljavanja za život i rad osoba sa invaliditetom (487).

Podaci broja korisnika smještenih u ustanove socijalne zaštite u odnosu na broj korisnika smještenih u drugu porodicu ukazuju da se i dalje preferira smještaj korisnika u ustanove i pored obaveza iz ratifikovanih međunarodnih dokumenata i preporuka relevantnih međunarodnih komiteta vođenih najboljim interesom djece, lica sa invaliditetom i starih lica na stvaranju uslova za život u porodici i lokalnoj zajednici, a shodno Konvenciji o pravima djeteta UN-a i Konvenciji o pravima osoba sa invaliditetom. Podaci ukazuju da se navedeno ne provodi i da je u praksi situacija drugačija, te da je svega 55 korisnika prosječno mjesečno u prethodnoj godini u Kantonu Sarajevu bilo smješteno u porodici i to djece, dok ni jedno staro ni lice sa invaliditetom nije bilo obuhvaćeno ovim vidom zaštite.

Ako se posmatraju ukupno izdvojena prosječno mjesečna sredstva za smještaj korisnika u ustanove socijalne zaštite (603.985,00 KM) u odnosu na smještaj u drugu porodicu (21.680) evidentno je da je cijena smještaja korisnika u ustanove socijalne zaštite u iznosu od 699,05 KM po korisniku prosječno mjesečno, u odnosu na cijenu smještaja korisnika u drugu porodicu u iznosu od 394,18 KM po korisniku, veća za 305,05 KM, odnosno za 43,6%. Ovaj pokazatelj jasno ukazuje na neophodnost promjene politike u ovoj oblasti na način razvijanja smještaja u drugu porodicu navedenih kategorija, a što je obaveza i prema naprijed navedenim dokumentima.

Kada je u pitanju dječija zaštite evidentno je da se prosječno mjesečno najveći dio sredstava izdvaja za naknade umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu u iznosu od 1.090.435,00 KM (ukupno na godišnjem nivou 13.085.220,00 KM). Obzirom na visinu izdvojenih sredstava koja

opterećuju oblast, neophodno je nastaviti započete aktivnosti da se ova naknada dislocira iz oblasti dječije zaštite i iznađe rješenje da sve porodilje u Federaciji BiH pod istim uslovima ostvaruju ovo pravo dok odsustvuju sa posla, u visini svoje plaće ostvarene kod poslodavca, a ne da se tretiraju kao socijalna kategorija jer pravo na naknadu plaće proizilazi iz radnog zakonodavstva.

Iz svega navedenog u ovom Izvještaju, evidentno je da je u 2015. godini Ministarstvo u potpunosti ispoštovalo sve obaveze u utvrđenim iznosima prema korisnicima u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima u oblastima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom. Nadalje, iz Izvještaja je vidljivo da su naknade koje su uslovljene cenzusima dobro ciljane i usmjerene prema najsiromašnijim, posebno u oblasti socijalne zaštite i zaštite porodica sa djecom, izuzev naknade umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta koja nije uslovljena cenzusom.

Podaci o broju korisnika po pravima, kao i izdvojenim novčanim sredstvima ukazuju na neophodnost reforme u oblasti postojeće zakonske legislative s ciljem uvođenja novih oblika zaštite primjerenih trenutnom stanju i potrebama korisnika zaštite, a koja je započeta 2006. godine od strane resornog federalnog ministarstva i koja do danas nije okončana. Reforme bi za rezultat imale donošenje novih sistemskih rješenja u ovoj oblasti u smislu zadovoljavanja sadašnjih potreba korisnika u odnosu na trenutna zakonska rješenja, a na što nas obavezuju i brojni domaći i međunarodni dokumenti koji tretiraju pitanja ljudskih prava.

Tabela broj 4.1. Pregled ukupnog broja korisnika po osnovu zakona u 2015. godini (I-XII)

OPĆINA	PROSJEČNI MJESEČNI BROJ KORISNIKA				%	INDEX 2015/2014	Br. korisnika/ br.stanovnika (%)	Stan. općine / Kantona (%)
	1	2	3	UKUPNO				
STARI GRAD	1.354	430	1.614	3.398	8,56	0,77	8,17	9,31
CENTAR	1.182	629	2.189	4.000	10,08	0,77	5,84	15,33
NOVO SARAJEVO	1.483	799	2.404	4.686	11,81	0,72	6,34	16,53
NOVI GRAD	2.983	1.641	6.178	10.802	27,22	0,80	8,53	28,36
ILIDŽA	1.821	795	4.429	7.045	17,75	0,79	11,08	14,23
HADŽIĆI	698	210	2.119	3.027	7,63	0,77	13,09	5,18
VOGOŠĆA	623	340	1.975	2.938	7,40	0,77	10,94	6,01
ILJAŠ	1.020	192	2.246	3.458	8,71	0,85	17,21	4,50
TRNOVO	218	22	95	335	0,84	0,79	13,25	0,57
UKUPNO OPĆINE	11.382	5.058	23.249	39.689	100,00	0,88	8,88	100,00
INDEX 2015/2014	0,89	0,98	0,86	0,78	99,61		1,00	
OSTALO	147	7	0	154	0,39		1,08	0,03
INDEX 2015/2014	1,08	1,00	0	1,08				
UKUPNO KANTON	11.529	5.065	23.249	39.843	100,00	0,88	8,92	
%	28,94	12,71	58,35	100,00				
INDEX 2015/2014	0,89	0,98	0,86	0,88				

LEGENDA :

1. Socijalna zaštita
2. Zaštita civilnih žrtava rata
3. Zaštita porodice sa djecom

Tabela broj 4.2. Pregled realizovanih sredstava za primjenu zakona u 2015. godini (I-XII) (KM)

OPĆINA	PROSJEČNO MJESEČNO REALIZOVANA SREDSTVA				UKUPNO 2014	%	Index 2015/2014
	1	2	3	UKUPNO			
STARI GRAD	134.451	100.369	181.235	416.055	4.992.660	9,14	0,89
CENTAR	142.457	143.205	262.892	548.554	6.582.648	12,05	0,85
NOVO SARAJEVO	141.978	199.901	307.118	648.997	7.787.946	14,26	0,82
NOVI GRAD	275.418	406.310	633.277	1.315.005	15.780.060	28,89	0,86
ILIDŽA	149.743	195.869	367.874	713.486	8.561.832	15,67	0,87
HADŽIĆI	78.602	56.813	145.633	281.048	3.372.576	6,17	0,85
VOGOŠĆA	62.755	93.716	157.919	314.390	3.772.680	6,91	0,83
ILIJAS	92.016	51.428	142.069	285.513	3.426.156	6,27	0,89
TRNOVO	18.534	4.702	5.962	29.198	350.376	0,64	0,83
UKUPNO OPĆINE	1.095.954	1.252.313	2.203.979	4.552.246	54.626.952	100,00	0,94
INDEX 2015/2014	0,96	0,98	0,90	0,94		93,70	
OSTALO	244.010	546	61.706	306.262	3.675.144	6,30	0,91
INDEX 2015/2014	0,86	1,01	1,25	0,91			
UKUPNO KANTON	1.339.964	1.252.859	2.265.685	4.858.508	58.302.096	100,00	0,93
%	27,58	25,79	46,63	100,00			
INDEX 2015/2014	0,94	0,98	0,91	0,93			

LEGENDA :

1. Socijalna zaštita
2. Zaštita civilnih žrtava rata
3. Zaštita porodice sa djecom